

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження Порядку надання психологічної допомоги»

I. Визначення проблеми

Проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку надання психологічної допомоги» (далі – проєкт акта) розроблено з метою забезпечення якості надання психологічної допомоги та реабілітації, а також запобігання шкоди здоров'ю населення.

Наразі існує низка проблем в системі надання психологічної допомоги, серед яких відсутність дефініцій, необов'язковість застосування під час надання такої допомоги методів із доведеною ефективністю та інші.

Важливим кроком для вирішення цих проблем є забезпечення доступності психологічної допомоги шляхом урегулювання цієї сфери діяльності та забезпечення якості надання таких послуг.

Прийняття даного проєкту акта сприятиме поліпшенню доступності, забезпеченню якості надання психологічної допомоги та реабілітації, підвищенню ефективності діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів, шляхом визначення чіткого алгоритму застосування методів психологічної допомоги.

Проєкт акта унормує організацію надання психологічних послуг, визначить умови її надання та вимоги до надавачів.

Важливою метою прийняття проєкту акта є забезпечення якості надання психологічної допомоги, а також запобігання шкоди здоров'ю населення, що в свою чергу зменшить частоту ускладнень після надання такої допомоги, збільшить рівень задоволеності наданими послугами та зменшить рівень стигматизації осіб з психічними розладами.

Прийняття проєкту акта забезпечить для суб'єктів господарювання, які надають психологічну допомогу єдиний уніфікований підхід до організації її надання.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

II. Цілі державного регулювання

Затвердження Порядку надання психологічної допомоги, з метою:

поліпшення доступності психологічної допомоги;

підвищення якості та ефективності надання психологічної допомоги та реабілітації на засадах доказової медицини, зокрема галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я;

унормування переліку міжнародних фахових спільнот стандарти та програми яких визнаються належними для сертифікації у сфері психологічної допомоги;

розширення мережі надавачів психологічної допомоги, що в свою чергу розширить охоплення населення послугами в сфері охорони психічного здоров'я;

забезпечення якісною психологічною допомогою за місцем проживання та попередження надмірної госпіталізації пацієнтів до стаціонарів закладів з надання психіатричної допомоги.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Відсутність регулювання	Відсутність регулювання не дозволить унормувати надання психологічної допомоги, вимоги до надавачів, головні завдання та принципи, а також не вирішить проблеми, що зазначені у розділі I Аналізу регуляторного впливу (далі – Аналіз) та досягнення цілей, передбачених Концепцією розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018-р.
Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	Така альтернатива передбачатиме визначені принципи, завдання та правила надання психологічної допомоги. Також проєктом акта передбачається визначення вимог до надавачів послуг, а також визначення осіб, яким така допомога буде надаватись, її види і обсяг.

	Така альтернатива забезпечуватиме досягнення цілей щодо: - поліпшення доступності психологічної допомоги та реабілітації; - створення системи кризового консультування; - поліпшення надання допомоги щодо психічного здоров'я як в закладах з надання психіатричної допомоги, так і за їх межами; - реорганізації процесу надання психологічної допомоги.
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Відсутність регулювання	Відсутні. Оскільки відсутні єдині вимоги до організації, складу та порядку надання психологічної допомоги, то це створює ризики для зниження ефективності таких послуг та не виконання поставлених перед надавачами завдань.	Відсутні Відсутність регулювання не забезпечить надання психологічної допомоги за єдиними правилами.
Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	Високі. Прийняття проєкту акта забезпечить підвищення доступності та якості надання психологічної допомоги як в закладах з надання психіатричної допомоги, так і за місцем проживання пацієнта. Сприятиме зменшенню проведених ліжок/днів у стаціонарі закладу з надання психіатричної допомоги. Сприятиме реінтеграції та	Відсутні. Прийняття та реалізація регуляторного акта не потребує додаткових видатків з державного та/або місцевих бюджетів.

	ресоціалізації пацієнтів.	
--	---------------------------	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Відсутність регулювання	Відсутні. Оскільки відсутні єдині вимоги до надання психологічної допомоги, то це створює ризики для зниження якості надання такої допомоги та її принципів. Відсутність стандартизації у цій сфері створює ризики надання неякісних послуг та порушення прав людини.	Відсутні. Надання психологічної допомоги залишиться неурегульованою, що не забезпечить ефективності надання такої допомоги.
Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	Високі. Громадяни матимуть можливість отримати якісну психологічну допомогу як у закладі з надання психіатричної допомоги, так і за місцем проживання, що зменшить кількість довготривалих госпіталізацій до стаціонарів закладів з надання психіатричної допомоги та сприятиме реабілітації та ресоціалізації пацієнтів.	Відсутні. Прийняття проєкту акта дозволить визначити та спростити процедуру надання психологічної допомоги. Також забезпечить комплексну медико-психологічну допомогу пацієнтам і зменшить частоту потрапляння до стаціонару.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Наразі відсутні дані про кількість надавачів психологічної допомоги, оскільки ліцензування психологічної діяльності не здійснюється.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Відсутні.

Відсутність регулювання	Оскільки відсутні єдині вимоги до надання психологічної допомоги, то це створює ризики для зниження якості надання такої допомоги, а також негативно впливає на можливість захисту прав як отримувачів, так і надавачів послуг.	Оскільки будуть відсутні визначені організаційні засади надання психологічної допомоги, не відбудеться розширення мережі надавачів якісних послуг, що не забезпечить удосконалення функціонування цієї сфери.
Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	Високі. Надавачі психологічної допомоги зможуть розширити кількість послуг для населення, що сприятиме розвитку конкурентоспроможності надавачів послуг та забезпечить збільшення фінансування. Збільшення фінансування надавачів якісних послуг забезпечить покращення умов праці фахівців, а також сприятиме їх професійному розвитку. Окрім того, забезпечить захист прав як отримувачів, так і надавачів послуг	Відсутні. Надання якісних психологічних послуг, що базуються на доказах, потребує навчання та постійного підвищення кваліфікації, супервізій, певного інструментарію тощо. Проте таке навчання було потрібне для надання якісних послуг і раніше, окрім того, навчання збільшить конкурентоспроможність надавача послуг та забезпечить зростання його доходів.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1.	
Відсутність регулювання.	
Витрати держави	0
Витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці	0

«Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	
Альтернатива 2.	
Прийняття проєкту акта	
Витрати держави	0
Витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	0

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Відсутність регулювання	1	Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей, адже не вирішують проблеми, зазначеної в розділі I Аналізу, а саме не буде підвищуватись якість надання психологічних послуг, не буде забезпечено єдиної організаційної складової для всіх надавачів таких послуг.
Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	3	Така альтернатива забезпечить регулювання та дозволить досягти цілей

		зазначених у розділі II Аналізу. Цілі прийняття регуляторного акта досягаються повною мірою (проблема буде вирішена) оскільки альтернатива є найбільш прийнятним та ефективним способом, який дозволить досягти мети державного регулювання, визначеної у пункті 2 цього Аналізу. Прийняття проєкта акта дасть визначити єдині принципи та завдання надання психологічних послуг.
--	--	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1. Відсутність регулювання	Для держави: Відсутні. Оскільки відсутні єдині вимоги до організації, складу та порядку надання психологічних послуг, то це створює ризики для зниження ефективності роботи надавачів таких послуг та не виконання поставлених перед ними завдань. Для громадян: Відсутні. Оскільки відсутні єдині вимоги	Для держави: Відсутність регулювання не забезпечить надання психологічних послуг за єдиними правилами. Для громадян: Надання психологічних послуг залишиться неурегульованим, що не забезпечить ефективності надання ними відповідних послуг	Ця альтернатива не створює умов для досягнення поставлених цілей державного регулювання, встановлених у розділі II Аналізу.

	до організації та порядку надання психологічних послуг, то це створює ризики для зниження якості надання таких послуг та принципів їх надання. Для суб'єктів господарювання: Відсутні	та дотримання прав користувачів під час надання послуг. Для суб'єктів господарювання: Відсутні. Оскільки будуть відсутні визначені організаційні засади надання психологічних послуг, не відбудеться розширення мережі, яка буде надавати такі послуги, а також не буде забезпечено захист прав надавачів послуг.	
Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	Для держави: Високі. Прийняття проєкту акта забезпечить підвищення доступності та якості психологічних послуг. Сприятиме конкуренції, саморегуляції системи надання таких послуг та розширенню мережі надавачів. Для громадян: Громадяни матимуть можливість отримати якісні психологічні послуги, що зменшить кількість порушення прав користувачів таких послуг.	Для держави: Відсутні. Прийняття та реалізація регуляторного акта не потребує додаткових видатків з Державного та/або місцевих бюджетів. Для громадян: Відсутні. Прийняття проєкту акта дозволить визначити та спростити процедуру надання психологічних послуг та забезпечить захист їх прав.	Така альтернатива є найбільш оптимальною, оскільки сприятиме унормуванню порядку надання психологічних послуг та передбачатиме вирішення проблеми, що зазначена у розділі I Аналізу та дозволить досягти цілей державного регулювання, передбачених у Розділі II Аналізу.

	Для суб'єктів господарювання: Сприятиме розширенню кількості психологічних послуг та захисту прав надавачів послуг. Прийняття проєкту акта забезпечить стимули для розвитку мережі надавачів психологічних послуг та збереження психічного здоров'я користувачів таких послуг.	Для суб'єктів господарювання: Прийняття проєкту акта дозволить визначити та спростити процедуру надання психологічних послуг. У разі неприйняття проєкту акта не будуть визначені основні завдання та функції надавачів психологічних послуг, що може призвести до зниження якості надання ними відповідної допомоги.	
--	---	---	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1. Відсутність регулювання	Переваги відсутні. Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання. Залишаються проблеми, зазначені в розділі 1 Аналізу.	Відсутні

Альтернатива 2. Прийняття проєкту акта	Враховуючи те, що: Альтернатива 1 має рейтинг 1 в першій таблиці цього розділу; Альтернатива 1 не має переваг; Альтернатива 2 дозволяє досягти поставлені цілі; Цілком обґрунтованим є вибір Альтернативи 2. Така альтернатива є найбільш оптимальною, оскільки прийняття проєкту акта дозволить вирішити проблеми, що зазначені у розділі I Аналізу та дозволить досягти цілі державного регулювання, передбачені у розділі II Аналізу.	Відсутні
---	---	----------

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Таке нормативно-правове врегулювання дозволить врегулювати та забезпечити якість надання психологічних послуг.

При цьому, розв'язання визначених в розділі I Аналізу проблем забезпечать такі заходи:

1. організаційні заходи для впровадження регулювання:
 для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування суб'єктів господарської діяльності щодо вимог регуляторного акта шляхом його оприлюднення у засобах масової інформації та розміщення на офіційному веб-сайті МОЗ <https://moz.gov.ua>

2. Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам господарської діяльності:

ознайомитися зі змістом регуляторного акта (пошук та опрацювання регуляторного акта в мережі Інтернет);

організувати надання психологічних послуг відповідно до вимог регуляторного акта.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністративне регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва додається (Додаток 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта).

Розрахунок витрат суб'єктів малого (мікро) підприємництва (М-Тест), згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, в межах цього Аналізу регуляторного впливу не проводився, оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання становить 0%.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений термін, оскільки він регулює відносини, які мають пролонгований характер. Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України вищої юридичної сили, на виконання яких розроблений цей проєкт регуляторного акта.

Термін набрання чинності регуляторним актом – з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – не передбачається.
2. Кількість суб'єктів господарювання – значна.
3. Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – незначний.
4. Кількість часу, який витратиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – залежить від типу надавача послуг.
5. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання і фізичних осіб – середній. Проєкт акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства охорони здоров'я України.
6. Чисельність отримувачів, які скористалися послугою.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення періодичного відстеження показників результативності акта, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта, шляхом опитування надавачів та користувачів таких послуг.

Періодичні відстеження планується здійснювати раз на кожні два роки починаючи з дня впровадження цього акта.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні, соціологічні.

З огляду на те, що відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися за допомогою статистичних та соціологічних даних, для проведення відстеження залучатимуться цільові групи отримувачів психологічних послуг.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення не врегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Міністерство охорони здоров'я України протягом усього терміну його дії.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___» _____ 2022 року